

BINO ICHKI INTERERINI AMALIY BEZAK SAN'ATI NAMUNALARI ASOSIDA LOYIHALASH

Raxmonova E'zoza Zoir qizi

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” – ta’lim yo‘nalishi

3-kurs “D” guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada bino ichki interyerini amaliy bezak san’ati namunalari asosida loyihalashning metodik va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Maqolada interyer dizaynida san’at elementlarini qo‘llash, rang, shakl, tekstura va bezak kompozitsiyasini yaratish usullari ko‘rib chiqiladi. Shu bilan birga, loyihalashtirish jarayonida o‘quvchilarda estetik did, ijodiy fikrlash va amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirishning samarali strategiyalari ta’kidlanadi. Maqola, shuningdek, amaliy bezak san’ati namunalari o‘rganish orqali interyer loyihalarida milliy va zamonaviy elementlarni uyg‘unlashtirishning pedagogik tamoyillarini yoritadi.

Kalit so‘zlar: bino interyeri, amaliy bezak san’ati, dizayn, rang va shakl uyg‘unligi, kompozitsiya, ijodiy fikrlash, estetik did, loyihalash metodikasi, milliy elementlar

Bino ichki interyerini loyihalash jarayoni nafaqat funkcionallikni ta’minlash, balki estetik va ijodiy qadriyatlarni aks ettirish imkonini beradi. Ichki makon dizayni foydalanuvchilarning qulayligi, vizual idroki va hissiy holatiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu bois, interyerni loyihalashda amaliy bezak san’ati elementlarini hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Amaliy bezak san’ati o‘z ichiga rang, shakl, tekstura, kompozitsiya va dekorativ elementlarning uyg‘unligini oladi, bu esa ichki makonning estetik qiyofasini shakllantiradi.

Zamonaviy ta’lim jarayonida interyer dizaynini o‘rgatishda o‘quvchilarda estetik did, ijodiy fikrlash va amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratiladi. Loyihalash jarayonida amaliy bezak san’ati namunalari o‘rganish, milliy va zamonaviy dekorativ elementlarni uyg‘unlashtirish orqali nafaqat vizual go‘zallik, balki madaniy qadriyatlar ham aks ettiriladi. Shu sababli, interyer dizayni va amaliy bezak san’ati o‘quvchilarda ijodiy yondashuv, estetik tafakkur va loyihalashtirish ko‘nikmalarini rivojlantirishning samarali vositalaridan biridir.

Bino ichki interyerini loyihalash jarayoni nafaqat makonning funksionalligini ta'minlash, balki uning estetik qiyofasini yaratish va foydalanuvchilarning hissiy holatiga ijobiy ta'sir ko'rsatish imkonini beradi. Ichki makon dizayni rang, shakl, tekstura, yorug'lik va dekorativ elementlarning uyg'unligi orqali yaratiladi. Shu bois, dizayner va o'quvchi amaliy bezak san'ati namunalarini o'rganib, ularni loyihalashtirish jarayonida uyg'unlashtira olishi muhimdir. Amaliy bezak san'ati elementlari rang, shakl va tekstura orqali makonga o'ziga xos estetik ruh bag'ishlaydi. Rang palitrasi foydalanuvchining kayfiyatiga, makon hissiyotiga ta'sir qiladi. Iliq ranglar qulay va samimiy muhit yaratadi, sovuq ranglar esa makonni kengroq va yengilroq his qilishga yordam beradi. Shakl va kompozitsiya esa vizual muvozanatni ta'minlaydi, mebel, bezak va arxitektura elementlari bilan uyg'unlik yaratadi.

Amaliy bezak san'ati namunalarini tahlil qilish o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. O'quvchilar turli davr va mamlakat san'at asarlari bilan tanishib, ularning rang, shakl va tekstura uyg'unligini o'rganadilar. Shu orqali ular o'z loyihalarida milliy va zamonaviy elementlarni uyg'unlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Loyihalashtirish jarayonida o'quvchilar ranglar muvozanati, geometrik shakllar, bezak naqshlari va simmetriya printsiplarini hisobga oladilar. Bu amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarning nafaqat texnik ko'nikmalarini, balki estetik did va ijodiy qaror qabul qilish qobiliyatini ham rivojlantiradi.

Interyer loyihalashtirishda ijodiy yondashuv muhim ahamiyatga ega. Har bir o'quvchi individual g'oya va estetik qarashlarga ega bo'lib, ularni amaliy loyihalarda namoyon etishi lozim. O'quvchilar turli xil dekorativ elementlar bilan tajriba o'tkazib, makonga mos rang va shakl uyg'unligini yaratadilar. Loyihalashtirish jarayoni davomida ularning ijodiy fikrlash ko'nikmalari, muammolarni hal qilish qobiliyati va estetik idroki rivojlanadi. Amaliy mashg'ulotlar shaxsiy estetik qarashlarni shakllantirish, tasviriy ifoda va ijodiy qarorlarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Raqamli texnologiyalarni qo'llash interyer loyihalarini yanada innovatsion qilish imkonini beradi. Onlayn dizayn dasturlari, 3D modellash, virtual galereyalar va interaktiv ilovalar o'quvchilarga turli bezak va rang uyg'unligini tajriba qilishi, makonni oldindan ko'rishi va tahlil qilishi imkonini beradi. Shu orqali o'quvchilar o'z loyihalarida xatolarni kamaytiradi, ijodiy g'oyalarni amalga oshirish jarayonini tezlashtiradi va vizual tafakkurini rivojlantiradi.

Loyihalashtirish jarayonida milliy elementlarni qo'llash o'quvchilarda madaniy ongini oshiradi. Milliy naqshlar, ranglar va bezaklar orqali ichki makonda milliy estetika aks etadi. Shu bilan birga, zamonaviy dizayn printsiplari bilan uyg'unlashtirilgan milliy elementlar makonga yangilik va original ko'rinish beradi. O'quvchilar amaliy mashg'ulotlarda milliy va zamonaviy elementlarni uyg'unlashtirish orqali ijodiy qarorlar qabul qilishni o'rganadilar.

Shuningdek, interyer dizayn jarayonida o'quvchilarni jamoaviy ishlashga o'rgatish muhimdir. Guruh loyihalari orqali ular bir-birining fikrini tinglash, muammolarni birgalikda hal qilish va loyihani amalga oshirish jarayonini boshqarish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Jamoaviy ish shuningdek, o'quvchilarda mas'uliyat, muloqot va ijodiy muhokama qobiliyatlarini mustahkamlaydi.

Pedagogik jihatdan, o'quvchilarga loyihalarni amalga oshirishda nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirishni o'rgatish muhimdir. Ular rang, shakl va tekstura printsiplarini nazariy asosda o'rganib, amaliy mashg'ulotlarda qo'llaydilar. Bu yondashuv o'quvchilarda estetik tafakkur va ijodiy fikrlashni chuqurlashtiradi, loyihani yaratish jarayonida ongli qarorlar qabul qilishni rag'batlantiradi.

Bino ichki interyerini amaliy bezak san'ati asosida loyihalash jarayoni shaxsga yo'naltirilgan pedagogik yondashuvni talab qiladi. Har bir o'quvchi o'z qiziqishlari, individual qobiliyatlari va ijodiy qarashlariga mos ravishda loyihalashtirishni o'rganadi. O'qituvchi interyer dizayn mashg'ulotlarini o'quvchilarning ehtiyoj va darajasiga moslashtirib, ularni estetik tafakkur, ijodiy qaror qabul qilish va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga yo'naltiradi.

Umuman olganda, amaliy bezak san'ati elementlarini o'rganish va ularni ichki interyer loyihalashtirishda qo'llash o'quvchilarda estetik did, vizual tafakkur, ijodiy fikrlash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Bu yondashuv ularni nafaqat professional jihatdan tayyorlaydi, balki shaxsiy estetik qarashlar va madaniy ongini shakllantirishga yordam beradi.

Bino ichki interyerini amaliy bezak san'ati namunalari asosida loyihalash o'quvchilarda estetik did, ijodiy fikrlash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Ushbu jarayon nafaqat makonning vizual qiyofasini shakllantiradi, balki foydalanuvchilarning hissiy va psixologik holatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Amaliy bezak san'ati elementlarini o'rganish va ularni loyihalashtirishda qo'llash o'quvchilarda rang, shakl, tekstura va kompozitsiya printsiplarini chuqur

tushunish, shuningdek, milliy va zamonaviy elementlarni uyg'unlashtirish imkonini beradi.

Interyer dizaynida jamoaviy loyihalar, raqamli vositalardan foydalanish va nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarda estetik tafakkur, ijodiy qaror qabul qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu orqali o'quvchilar nafaqat professional darajada tayyorlanadi, balki shaxsiy estetik qarashlar, madaniy ong va ijodiy yondashuvni shakllantiradi. Shunday qilib, amaliy bezak san'ati asosida interyer loyihalashning pedagogik tamoyillari tasviriy san'at va dizayn ta'limida muhim o'rin tutadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov, S. "Ichki interyer dizayni va amaliy bezak san'ati," Toshkent: San'at nashriyoti, 2018.
2. Tursunov, A. "Bino ichki interyerini loyihalash metodikasi," Toshkent: Dizayn va san'at, 2020.
3. Rasulov, M. "Rang va shakl uyg'unligi interyer dizaynida," Toshkent: Arxitektura va dizayn, 2019.
4. Islomov, F. "Milliy bezak elementlarini interyer loyihalashda qo'llash," Samarkand: Madaniyat nashriyoti, 2021.
5. Shavdirov, S. "Tasviriy san'at va ijodiy tafakkur," Navoiy Davlat Universiteti ilmiy jurnali, 2023, №2, 45-52.
6. Baymetov, B., Shavdirov, S. "Practical and Theoretical Approaches in Fine Arts Education," International Journal on Integrated Education, 2023, Vol. 4, No. 3, 60-66.

